

Tay, İ. & Erdem, İ (2026). Akademisyenler için akademik yazma tutukluğu ne ifade ediyor? *International Journal of Language Academy*, 14 (3), 363-387.

Volume 14/3 September 2026
p. 363-387

ArticleHistory:

Received

25/07/2026

Accepted

15/09/2026

Available online

30/06/2026

AKADEMİSYENLER İÇİN AKADEMİK YAZMA TUTUKLUĞU NE İFADE EDİYOR?¹

What Does Academic Writer's Block Mean for Academics?

İrem TAY²

İlhan ERDEM³

Öz

Bu çalışma, Türkiye'nin doğusunda yer alan bir ildeki iki farklı üniversitede görev yapan akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını belirlemeyi ve derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları incelenmiş, cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, bilimsel araştırmalarda yapay zekâ kullanma sıklığı, yabancı dil puanı ve akademik partnere sahip olma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığına bakılmış, akademisyenlerle görüşmeler yapılmıştır. Çalışmada karma araştırma modelinden yararlanılmıştır. Çalışmanın nicel boyutu için Gülay ve Urgan (2022) tarafından geliştirilen "Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği" kullanılmıştır. Akademisyenlerdeki akademik yazma tutukluğunu detaylı bir şekilde incelemek için ise araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Bu araştırmanın katılımcıları Türkiye'nin doğusunda yer alan bir ilde iki farklı üniversitesindeki akademisyenlerdir. Araştırmanın nicel bulguları dikkate alındığında akademisyenlerin orta düzeyde akademik yazma tutukluğu yaşadığı, cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı ve akademik partnere sahip olma değişkenlerine göre akademik yazma tutukluğunun anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Yapay zekâ ve yabancı dil puanında ise anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Araştırmanın nitel bulgularında ise yapay zekâ kullanımının ve yabancı dil puanının akademik yazma tutukluğunda etkisinin olduğunu belirten ifadeler tespit edilmiştir. Değişen ve gelişen bilim dünyası ele alındığında akademik yazma tutukluğunu giderebilmek adına çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Akademik yazma, akademisyenler, yazma tutukluğu.

¹ Bu makale, 23-25 Ekim 2025 tarihinde 17.Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda özet bildirisi olarak sunulmuştur.

²Öğr. Gör., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Rektörlük, irem.tay@ozal.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7220-5326>.

³Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, ilhan.erdem@inonu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4244-6225>.

Abstract

This study aims to identify and examine in depth the academic writer's block experienced by academics working at two different universities in a province located in eastern Türkiye. To this end, the academics' levels of academic writer's block were measured and examined for significant differences according to gender, academic title, frequency of reading scientific research, frequency of writing scientific research, frequency of using artificial intelligence (AI) in scientific research, foreign language proficiency scores, and having an academic partner. Interviews were also conducted with the academics to gain a deeper understanding of their experiences. A mixed-methods research design was employed. For the quantitative dimension of the study, the "Academic Writer's Block Scale" developed by Gülay and Ungan (2022) was used. For a more detailed account of academic writer's block, a "Personal Information Form" and a "Semi-Structured Interview Form" developed by the researchers were utilized. The participants were academics working at two universities in a province in eastern Türkiye. The quantitative findings revealed that the academics experienced a moderate level of academic writer's block and that their levels of writer's block differed significantly according to gender, academic title, frequency of reading scientific research, frequency of writing scientific research, and having an academic partner, whereas no statistically significant differences emerged for frequency of AI use or foreign language proficiency scores. The qualitative findings, by contrast, included statements indicating that AI use and foreign language proficiency do affect academics' experiences of academic writer's block. Given the changing and developing world of science, several recommendations are offered for alleviating academic writer's block.

Keywords: Academic writing, academics, writer's block.

GİRİŞ

Yazma becerisi düşüncelerin ve görüşlerin yazılı olarak aktarılmasıdır. Karmaşık bir dil becerisi olan yazma, en son gelişen dil becerisidir (Güneş, 2013). Hayatın hemen her alanında kendine yer bulabilen yazma, bir anda ortaya çıkan bir ürün değil, belli sistematik düzenlemelerden geçen bir süreci kapsamaktadır. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki bu süreç esnasında bireyler fiziksel, zihinsel, psikolojik vb. çeşitli faktörlerden etkilenebilirler (Erbaş, 2021; Kuşdemir, Kurban & Bulut, 2018; Tok & Ünlü, 2014). Bu sorunlardan biri olan psikolojik faktörler kendi içinde değişkenlik göstermek ile birlikte çeşitli alt bileşenleri de meydana getirmektedir. Bunlar; kaygı, tutum, öz yeterlik, motivasyon, stres, tikanıklık, tutukluk olarak sıralanabilir. Alan yazını incelemeleri ilköğretimden yükseköğretime kadar her yaştan ve her kademedeki bireyin yazmanın aşamalarında psikolojik faktörlerden etkilenebileceğini göstermektedir (Baştuğ, 2015; Gezmış, 2023; Gül, Gürol & Alıcı, 2024; Kuş & Bakır, 2013; Türkben, 2021; Zorbaz, 2011). Bireylerin çeşitli amaçlarla oluşturdukları yazılarında da bunların yansımalarını görmek mümkündür. Bireyler market listesi oluştururken kısa notlar alırken özet çıkarırken bir ödevi yazarken rapor oluştururken ya da bir tez, makale, bildiri metni meydana getirirken yazma becerisinden yararlanırlar.

Bireylerin kendine özel kurallarla akademik bağlamdaki araştırmalarını tez, makale, bildiri aracılığıyla raporlaştırmasına akademik yazma denir (Karagöl, 2018). Akademik metinlerin oluşturulma sürecinde bireyler yazma öncesinde, esnasında ya da sonrasında konuya hâkim olmama, kendini yeterli hissetmeme, mükemmeliyetçi olma gibi çeşitli engellerle karşılaşabilmekte ve metinlerini tam anlamıyla bitirememektedirler. Bireylerin karşılaştıkları bu engeller onların yazmadan kaçınmalarına, kaygı hissetmelerine ve tutukluk yaşamalarına sebep olmaktadır.

Yazma tutukluğu kavramını Gülay (2019), her seviyedeki bireyin yaşayabileceği, yazmaya başlarken yazıyı oluştururken veya bitirirken karşılaşılabilecek zorlukların bütünü olarak tanımlar ve bireyin yazısını bitirmesine engel olan bir süreç olarak değerlendirir. Akademik yazma tutukluğunu lisans ve lisansüstü öğrenciler yaşayabileceği gibi sürekli yazma işiyle uğraşan ve akademik metinler üreten akademisyenler de yaşayabilir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri akademik çalışmalar üreten ülkeler arasında ilk sırada yer alırken

akademik yazma tutukluğunu bilimsel yayınlarında hemen hemen 40 yıldır çalışma konusu edinmekte, akademik metinler oluşturma sürecinde tutuklukların yaşandığını ve bu tutukluğa çözümler sunmanın önemli olabileceğini belirtmektedir (Birk, 2013; Chintamani, 2014; Corbett, 1998; Huston, 1998). Yazma tutukluğu konusunda Türkiye’de son yıllarda ana dilde ve yabancı dilde çeşitli çalışmalar yürütülmek ile birlikte yapılan çalışmalar genellikle ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite kademelerindeki öğrencilerle yürütüldüğü tespit edilmiştir (Akpınar, 2007; Baştuğ, 2015; Çeçen & Başkan, 2015; Özbay & Zorbaz, 2012; Tok & Ünlü, 2014; Yıldız, 2016). İlk kez akademik yazma tutukluğu kavramı, akademisyenler özelinde Gülay (2019) tarafından hazırlanan doktora tezinde gündeme gelmiştir. Akademisyenlerin karşılaştığı zorluklar ve sorumluluklar akademik yazma süreçlerini de etkileyerek, akademik yazma tutukluğunun daha fazla dikkat çekmesine yol açmaktadır. Akademisyenlik, bu bağlamda, kendi içinde iki farklı ikilem meydana getirmektedir. Bunlar öğretim yönelimli akademisyenlik ve araştırma yönelimli akademisyenliktir. Tarihsel süreç ele alındığında üniversitelerde öğretim yönelimliden araştırma yönelimliye, araştırma yönelimliden öğretim yönelimliye iki temel değişimin söz konusu olduğu görülmüştür. Akademisyenlerin görevleri de bu ikilemli duruma göre değişkenlik göstermektedir (Menon, 2003; Norbis, vd. 2003).

İkinci dünya savaşı sonrasında akademisyenlerin görevleri öğretim odaklı olmaktan çıkıp araştırma odaklı olmaya başlarken soğuk savaş sonrası dönemle birlikte araştırma odaklılıktan öğretim odaklı akademisyenliğe bir kayış söz konusu olmuştur. Zaman içinde görevinin değişmesiyle birlikte akademisyenliğin tanımında da değişiklikler görülmeye başlanmış ve akademisyenlik “öğretim, buluş, bütünleştirme, uygulama ve açık amaçlar, yeterli derecede hazırlık, uygun yöntemler, önemli sonuçlar, etkili sunuşlar” ortaya koyma işi olarak tanımlanmıştır (CCPH, 2005’ten akt. Odabaşıvd., 2010, s.131). Tüm bu değişimler ve tanımlar akademisyenleri üretken olmaya, ürettiklerini geniş halk kitleleriyle paylaşabilmeye yöneltmektedir.

Akademisyenler ürettikleri çalışmalarını yazı aracılığıyla okuyucular ile buluştururlar ve bu aşamada da zorluklarla karşılaşabilirler. Bu zorluklardan biri de akademik yazma tutukluğudur. Bu çalışma birtakım değişkenler nezdinde akademisyenlerin yazma tutukluklarını derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle küreselleşme süreciyle birlikte hayatın adeta bir parçası olan yapay zekânın akademisyenler özelinde akademik yazma tutukluğunda bir farklılık yaratıp yaratmadığının belirlenmesinin önemli olabileceği düşünülmektedir. Akademisyenlerin yazma tutukluklarının belirlenmesinin ve derinlemesine incelemelerin yapılmasının çözüm önerileri sunmak ve tutukluğu en aza indirmek için çalışmalarda bulunmak adına önemli olabilir. Yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlerden öğretmenlik yapmalarının yanı sıra bilimsel çalışmalar ortaya koymaları ve bunları da paylaşmaları beklenmektedir. Bu çalışmanın sonuçlarının akademisyenlerin üretkenliklerini arttırmak için neler yapılabileceğine ilişkin öneriler sunma açısından da önemli olabileceğine inanılmaktadır. Dünya genelinde akademisyenler çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar ancak yapılan çalışmalar ele alındığında Türkiye’de bu konuda yapılmış çok az çalışmaya rastlanılmıştır (Odabaşı vd., 2010; Gülay, 2019). Bu sebeple yapılan çalışmanın alan yazına katkı sağlayabileceğine inanılmaktadır.

Türkiye’nin doğusunda yer alan bir ilde görev yapan akademisyenlerin genel olarak akademik yazma tutukluklarını incelemeyi amaçlayan bu çalışmada da “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları çeşitli değişkenlere göre değişmekte midir ve akademik yazma tutukluğuna ilişkin akademisyenlerin görüşleri nelerdir?” sorusu problem sorusu edinilmiştir. Bu araştırmanın amacı, akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının düzeyini bazı değişkenler açısından incelemek ve akademik yazma tutukluğunu etkileyen etmenleri derinlemesine analiz etmektir. Bu amaca göre şu alt amaçlara cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları ne düzeydedir?
2. Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, yapay zekâ kullanma sıklığı, yabancı dil puanı ve akademik partnere sahip olma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, yapay zekâ kullanma sıklığı, yabancı dil puanı ve akademik partnere sahip olma durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını çeşitli değişkenlere göre incelemek ve derinlemesine analiz etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'nin doğusunda yer alan bir ilde bulunan iki farklı üniversitede görev yapan akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları araştırmanın demografik değişkenleri olan cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, yapay zekâ kullanma durumu, yabancı dil puanı ve akademik partnere sahip olma durumuna göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı incelenmiş, akademisyenlerle görüşmeler yapılmıştır. Böylelikle akademisyenlerdeki akademik yazma tutukluğunun derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda araştırmada, karma yöntemlerden yakınsayan paralel desenden yararlanılmıştır. Yakınsayan paralel desende, hem nicel hem de nitel yöntemler eş zamanlı olarak kullanılır, veriler ayrı ayrı analiz edilir. Araştırmacı yorumlama aşamasında sonuçları birleştirir (Creswell & PlanoClark, 2015). Araştırma kapsamında karma araştırma modelinin belirlenmesinin sebebi, nicel ve nitel verileri birlikte kullanarak sayısal ifadelerin ayrıntılı bir şekilde irdelenmesini sağlamaktır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları Türkiye'nin doğusunda yer alan bir ilde bulunan iki farklı üniversitede görev yapan akademisyenlerdir. Araştırma kapsamında nicel ve nitel veriler için katılımcılar ayrı ayrı oluşturulmuştur. Bu sebeple katılımcılara ait bilgiler ayrı başlıklar altında sunulmuştur.

I. Araştırmanın Nicel Boyutunda Yer Alan Katılımcılar

Araştırmanın nicel aşamasında araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ve Gülay ve Ungan (2022) tarafından oluşturulan Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği'nden yararlanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri için akademisyenlere ait bilgiler Tablo 1'deki gibidir:

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Akademisyenlerin Özellikleri

Değişken		N
Cinsiyet	Kadın	103
	Erkek	101
Ünvan	Arş. Gör.	41
	Öğr. Gör.	39
	Dr. Öğretim Üyesi	44
	Doç. Dr.	46
	Prof. Dr.	34
Bilimsel Araştırma Okuma Sıklığı	Her gün	119

	Haftada bir	68
	Ayda bir	17
	Altı ayda bir	0
	Yılda bir	0
Bilimsel Araştırma Yazma Sıklığı	Her gün	41
	Haftada bir	33
	Ayda bir	54
	Altı ayda bir	57
	Yılda bir	19
Bilimsel Yazılarında Yapay Zekâ Kullanma Sıklığı	Her zaman	0
	Sık sık	28
	Bazen	56
	Nadiren	38
	Hiçbir zaman	82
Yabancı Dil Puanı	0-50 puan	0
	51-70 puan	77
	71-80 puan	77
	81-100 puan	50
Akademik Partnere Sahip Olma	Var	144
	Yok	60

Araştırmanın nicel boyutuna katılan akademisyenlerin 101'i erkek, 103'ü kadındır. Yine araştırmaya katılan akademisyenlerin 41'i Arş. Gör., 39'u Öğr. Gör., 44'ü Dr. Öğr. Üyesi, 46'sı Doç. Dr. ve 34'ü Prof. Dr. dur. Araştırmaya katılan akademisyenlerin bilimsel araştırma okuma sıklıklarına bakıldığında 119'unun her gün, 68'inin haftada bir, 17'sinin ayda bir bilimsel araştırma okuduğu görülmüştür. Bilimsel araştırma yazma sıklıklarına bakıldığında ise 41'inin her gün, 33'ünün haftada bir, 54'ünün ayda bir, 57'sinin altı ayda bir, 19'unun yılda bir bilimsel araştırma yazdığı belirlenmiştir. Akademisyenlerin bilimsel yazılarında yapay zekâ kullanma sıklıkları ele alındığında 28'inin sık sık, 56'sının bazen, 38'inin nadiren, 82'sinin de hiçbir zaman yapay zekâdan yararlanmadıkları tespit edilmiştir. Akademisyenlerin yabancı dil puanlarına bakıldığında 77'sinin 51-70 puan aralığında olduğu, 77'sinin 71-80 puan aralığında olduğu ve 50'sinin 81-100 aralığında olduğu görülmüştür. Akademisyenlerin Akademik partnere sahip olma durumları ele alındığında 144'ünün akademik partnerinin olduğu, 60'ının ise akademik partnerinin olmadığı saptanmıştır.

II. Araştırmanın Nitel Boyutunda Yer Alan Katılımcılar

Bu araştırmada kullanılan karma yöntemlerden yakınsayan paralel desenden yararlanılmıştır. Yakınsayan paralel desende, hem nicel hem de nitel yöntemler eş zamanlı olarak kullanılır, veriler ayrı ayrı analiz edilir. Araştırmacı yorumlama aşamasında sonuçları birleştirir (Creswell ve PlanoClark, 2015). Nitel verileri için amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemeden yararlanılmıştır. Bu örnekleme yönteminin amacı, küçük bir grup belirlenerek o grup içerisinde yer alan bireylerin çalışmanın amaçları doğrultusunda çeşitlilik sağlamasıdır (Patton, 2002). Yapılan araştırmada da çeşitli değişkenler nezdinde akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları incelendiği için bu örnekleme türü tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında 10 akademisyenle görüşülmüştür. Bu akademisyenler seçilirken her ünvandan biri kadın biri erkek olmak üzere iki akademisyene ulaşılmıştır. Örneklem grubu seçilirken yapay zekâyı kullanan (f=7) ve hiç kullanmayan (f=3) akademisyenlerin grup içerisinde olmasına dikkat edilmiş, yine akademik partnere sahip olan (f=8) ve sahip olmayanların da (f=2) grupta yer alması sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma doğrultusunda üç veri toplama aracından yararlanılmıştır. Bunlar Gülay ve Ungan'ın (2022)'geliştirdiği "Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği" ve araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu, Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu'dur. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu araştırmanın nitel aşamasında kullanılırken Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği araştırmanın nicel aşamasında kullanılmıştır.

I. Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği

Araştırma için Gülay ve Ungan'ın (2022) geliştirdiği, gerekli izinlerin alındığı Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek ile akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları çeşitli değişkenlere göre belirlenmeye çalışılmıştır. Beşli likert tipinde hazırlanmış olan ölçek toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Öğrencilerden elde edilen verilerin değerlendirilmesinde olumlu maddeler için Her zaman (5), Genellikle (4), Bazen (3), Nadiren (2), Hiçbir zaman (1) şeklinde puanlama yapılmıştır. Olumsuz maddeler için ters çevrilerek puanlama yapılmıştır. Ölçeğin tamamı için Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha = .88$ dir. Bu çalışma doğrultusunda 204 akademisyenden elde edilen puanlar için ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha = .893$ olarak bulunmuştur.

II. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Kişisel Bilgi Formu'nda yer alan maddeler cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, bilimsel yazılarında yapay zekâ kullanma sıklığı, yabancı dil puanı ve akademik partnere sahip olma durumudur. 3 uzmanın görüşü doğrultusunda 50 dil puanı baraj olarak kabul edilmiş, akademisyenlerin yabancı dil puanı 50'den başlatılmıştır. Yine uzman dönütleri doğrultusunda 70 puanın psikolojik baraj olarak nitelendirildiği tespit edilmiştir. Bu sebeple ikinci kategori olarak 70-80 aralığı alınmıştır. Dil tazminatı da dikkate alınarak üçüncü aralık 80 ve üzeri puan alanlar şeklinde sınıflandırılmıştır. Yapay zekâ kullanımı değişkeni sıklıkları belirlenirken İç İşleri Bakanlığı tarafından duyurulan "Yapay Zekâ Sistemlerinin Kullanımında Kamu Görevlilerinin Uyması Gereken Etik Davranış İlkeleri" konulu evrak yazısı referans alınmıştır (<https://www.icisleri.gov.tr/personel/2024108-sayili-ilke-karari-yapay-zek-sistemlerinin-kullaniminda-kamu-gorevlilerinin-uyyasi-gereken-etik-davranis-ilkeleri>).

Ayrıca bilimsel araştırma okuma sıklıkları da yine uzman görüşlerine göre üç ayrı kategoride ele alınmıştır. Bu kategoriler her gün, haftada bir ve ayda birdir. Bu kategorinin bu şekilde sınırlandırılmış olmasında özellikle bilimsel çalışmalar okumaya zaman ayıran akademisyenlere ulaşmak hedeflenmiştir. Bu sınıflama dışında kalan altı ayda bir, yılda bir vb. zaman aralıklarında bilimsel çalışma okuyan akademisyenler bu çalışmanın dışında tutulmuştur. Okumanın yazma üzerindeki etkisini ayrıntılı bir şekilde analiz edebilmek için böyle bir yol izlenmiştir. Kişisel Bilgi Formu'nda yer alan Akademik Partner kavramı akademik camia içerisinde yer alan ve birbirine her anlamda destek olan, bireyi yazmaya ve üretmeye teşvik eden, bireyin kendi alanından olabileceği gibi farklı disiplin alanlarından da olan arkadaşları için kullanılmıştır.

III. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını derinlemesine incelemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen 7 soruluk bir görüşme formu oluşturulmuştur. Hazırlanan sorular alan uzmanı olan 3 kişiye sunulmuş ve verdikleri dönütlere göre sorular üzerinde anlaşılabilirliği arttırmak için değişimler yapılmıştır. Alan uzmanlarının katkılarıyla sorular son halini almıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama araçlarından Kişisel Bilgi Formu, Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu'ndan yararlanılmıştır. İlk olarak Google Form aracılığıyla ölçek formu online olarak hazırlanmış, akademisyenlere ulaştırılmıştır. Ardından amaçlı örnekleme maksimum çeşitlilik örnekleme ile seçilmiş akademisyenlere eş zamanlı olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve ses kaydı alınmıştır. Nicel veriler excel dosyasına aktarılmış ve SPSS 25 paket programı ile analizleri yapılmıştır. Nitel verilerde her bir soruya verilen cevap araştırmacı tarafından yeniden ifade edilmiş ve doğru anlaşıldığından emin olunmaya çalışılmıştır. Nitel araştırmaların güvenilirliğini sağlamanın en iyi yöntemi üyelere kendi ifadelerini kontrol etme fırsatı sunmaktır (Büyüköztürk, vd., 2016). Bu çalışmada da görüşmelerde verilen yanıtlar araştırmacı tarafından yeniden seslendirilerek güvenilirliği arttırılmaya çalışılmıştır. Görüşmenin ardından sorulara verilen yanıtlar Word ortamında yazıya geçirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada nitel ve nicel veri toplama araçlarıyla toplanan veriler iki kategoride değerlendirilmiştir.

I. Nicel Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 25 paket programı ile analiz edilmiştir. Ölçekte yer alan maddelerin normal dağılım göstermektedir. Ölçekteki maddelere ilişkin veriler Tablo 2'deki gibidir:

Tablo 2. Maddelerin Normal Dağılım Durumuna İlişkin Veriler

Boyutlar	Skewness	Kurtosis
Motivasyon	,227	-,785
Değerlendirilme	,838	,559
Erteleme	,078	-,384
Mükemmeliyetçilik	-,130	-,170
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	,505	,149

Belirlenen alt amaçlara göre araştırmanın birinci alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları ne düzeydedir?” sorusu için aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır. Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında, cinsiyet değişkenine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olduğu belirlenmiş ve bu nedenle bağımsız örneklem *t*-testi uygulanmıştır. Araştırmanın üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci alt problemlerine cevap bulabilmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Sekizinci alt problem olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları akademik partnere sahip olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusu için bağımsız örneklem *t* testi yapılmıştır.

II. Nitel Verilerin Analizi

Araştırmanın “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun cinsiyet, ünvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, yapay zekâ kullanma sıklığı, yabancı dil puanı ve akademik partnere sahip olma durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemleri doğrultusunda toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizine geçilmeden önce ses kayıtları ilk olarak yazıya geçirilmiş ve yanıtlar her bir katılımcı için kodlanmıştır (K1, K2, K3,...). Her bir yanıt tekrar okunmuş ve ardından akademisyenlerin yanıtları detaylı bir şekilde incelenip tema ve alt temalar belirlenmeye

çalışılmıştır. Araştırmacıların ikilemede kaldığı ifadelerde nitel araştırmalarda içerik analizi yapan ikisi doçent biri doktor öğretim üyesi olmak üzere üç öğretim üyesinin fikrine başvurulmuştur. Araştırmanın geçerlilik ve güvenirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde nicel ve nitel bulgular ayrı ayrı ele alınmış, tablolar ve şekillerle sunulmuştur. İlk olarak akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının düzeyi belirlenmiş ve çeşitli değişkenler açısından durumu açıklanmıştır. Ardından akademisyenlerin akademik yazma tutukluğuna ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Nicel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorum

I. Akademik Yazma Tutukluk Düzeyine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla betimsel analiz yapılmıştır. Yapılan analizin sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Akademik Yazma Tutukluğunun Düzeyine Ait Betimsel Analizler

Boyutlar	N	$\bar{X}$	SS
Motivasyon	204	2,35	,849
Değerlendirilme	204	3,08	,908
Erteleme	204	3,16	,873
Mükemmeliyetçilik	204	2,87	,707
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	204	3,01	,927

Tablo 3'te akademik yazma tutukluklarının genelini $\bar{X} = 3,01$; $SS = ,927$ olarak hesaplanmıştır. Alt boyutları incelendiğinde ise "Motivasyon" alt boyutunda akademik yazma tutukluklarının nispeten düşük bir değeri gösterdiği söylenebilir. Bu akademisyenlerin çoğu, akademik yazmaya karşı düşük motivasyona sahiptirler. "Değerlendirilme" alt boyutu incelendiğinde de akademik yazma tutukluğunun akademisyenlerin yazma süreçlerinde belirli bir oranda yazma baskısı hissetmelerine sebep olduğu ancak bu baskının çok yüksek olmadığı görülmüştür. "Erteleme" alt boyutunda akademik yazma tutukluklarının değerleri incelendiğinde akademisyenlerin yazma görevlerini erteleme eğilimlerinin orta seviyede olduğu söylenebilir. "Mükemmeliyetçilik" alt boyutunda ise akademik yazma tutukluklarının değerleri orta seviye olarak görülmektedir. Bulgular neticesinde akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının genel değerlendirmesinin orta seviyede olduğu söylenebilir.

II. Akademik Yazma Tutukluğunun Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın "Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" alt problemi doğrultusunda yapılan bağımsız örneklem t -testine ait bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Cinsiyete Ait Analiz Verileri

Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	T	P
Motivasyon	Kadın	103	3,16	,934	2,455	,01*
	Erkek	101	2,85	,898		
Değerlendirilme	Kadın	103	2,48	,958	2,261	,02*
	Erkek	101	2,21	,702		
Erteleme	Kadın	103	3,30	,843	3,574	,00*

	Erkek	101	2,86	,922		
	Kadın	103	3,32	,819		
Mükemmeliyetçilik	Erkek	101	3,00	,902	2,629	,00*
	Kadın	103	3,03	,735		
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	Erkek	101	2,70	,640	3,414	,00*

*p<,05

Tablo 4'te akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında cinsiyete göre anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır (p<0,05). Farklılaşma erkek akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının kadın akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarından anlamlı derecede yüksek olması sebebiyle erkek akademisyenler lehine değerlendirilmiştir. Kadın akademisyenler erkek akademisyenlere göre akademik yazma tutukluğunu daha sık yaşamaktadırlar. Elde edilen sonuçlara göre cinsiyet değişkeni akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını etkilediği söylenebilir.

III. Akademik Yazma Tutukluğunun Ünvan Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları ünvanlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemi doğrultusunda yapılan ANOVA'ya ait bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Ünvana Ait Analiz Verileri

Boyutlar	Unvan	N	$\bar{X}$	SS	F	P
Motivasyon	Arş. Gör. ¹	41	3,56	,862	9,265	,00*
	Öğr. Gör. ²	39	3,25	,837		1-3
	Dr. Öğr.Üyesi ³	44	2,99	,879		1-4
	Doç. Dr. ⁴	46	2,65	,946		1-5
	Prof. Dr. ⁵	34	2,57	,723		2-4
	Toplam	204	3,01	,927		2-5
Değerlendirilme	Arş. Gör. ¹	41	2,62	,998	5,877	,00*
	Öğr. Gör. ²	39	2,49	,861		1-4
	Dr. Öğr.Üyesi ³	44	2,58	,864		1-5
	Doç. Dr. ⁴	46	1,97	,598		2-4
	Prof. Dr. ⁵	34	2,07	,669		3-4
	Toplam	204	2,35	,849		
Erteleme	Arş. Gör. ¹	41	3,51	,906	7,081	,00*
	Öğr. Gör. ²	39	3,08	,980		1-4
	Dr. Öğr.Üyesi ³	44	3,25	,846		1-5
	Doç. Dr. ⁴	46	2,98	,853		2-5
	Prof. Dr. ⁵	34	2,50	,642		3-5
	Toplam	204	3,08	,908		
Mükemmeliyetçilik	Arş. Gör. ¹	41	3,49	,782	3,946	,00*
	Öğr. Gör. ²	39	3,24	,935		1-5
	Dr. Öğr.Üyesi ³	44	3,12	,814		
	Doç. Dr. ⁴	46	3,15	,762		
	Prof. Dr. ⁵	34	2,72	,972		
	Toplam	204	3,16	,873		
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	Arş. Gör. ¹	41	3,28	,748	10,029	,00*
	Öğr. Gör. ²	39	3,00	,644		1-4
	Dr. Öğr.Üyesi ³	44	2,96	,696		1-5

Doç. Dr. ⁴	46	2,62	,602	2-5
Prof. Dr. ⁵	34	2,44	,529	3-5
Toplam	204	2,87	,707	

*p<,05

Tablo 5'te akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında akademik ünvanlara göre anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır (p<0,05). Farklılaşmanın "Motivasyon" alt boyutunda; Arş. Gör. akademisyenler ile Dr. Öğr. Üyesi, Doç. Dr. ve Prof. Dr. olan akademisyenler arasındadır. Ayrıca "Motivasyon" alt boyutunda belirlenen anlamlı farklılık Öğr. Gör. akademisyenler ile Doç. Dr. ve Prof. Dr. olan akademisyenler arasındadır. Ünvan yükseldikçe akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarına ait motivasyonlarının azaldığı görülmektedir. "Değerlendirilme" alt boyutunda; Doç. Dr. olan akademisyenler ile Arş. Gör., Öğr. Gör. ve Dr. Öğr. Üyesi olan akademisyenler arasında farklılık görülmüştür. Ayrıca "Değerlendirilme" alt boyutunda belirlenen anlamlı farklılık Arş. Gör. olan akademisyenler ile Prof. Dr. olan akademisyenler arasındadır. Akademisyenlerin ünvanları yükseldikçe akademik yazma tutukluklarına ait değerlendirmenin düşme eğilimi olduğu söylenebilir. "Erteleme" alt boyutunda; Prof. Dr. olan akademisyenler ile Arş. Gör., Öğr. Gör. ve Dr. Öğr. Üyesi olan akademisyenler arasında farklılık olduğu saptanmıştır. Ayrıca "Erteleme" alt boyutunda belirlenen anlamlı farklılık Arş. Gör. akademisyenler ile Doç. Dr. olan akademisyenler arasındadır. Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarında erteleme davranışı ünvan yükseldikçe azalmaktadır. "Mükemmeliyetçilik" alt boyutunda ve ölçeğin genelinde Arş. Gör. olan akademisyenler ile Prof. Dr. olan akademisyenler arasında farklılık belirlenmiştir. Mükemmeliyetçilik özellikle akademik kariyerin ilk basamağı olan araştırma görevliliğinde yüksek olup ileri düzeylere geçtikçe azaldığı söylenebilir. Bunun yanında ölçeğin genelinde Prof. Dr. olan akademisyenler ile Öğr. Gör. ve Dr. Öğr. Üyesi olan akademisyenler arasında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Ayrıca ölçeğin genelinde belirlenen anlamlı farklılık Arş. Gör. akademisyenler ile Doç. Dr. olan akademisyenler arasındadır. Genel olarak akademik yazma tutukluğu ünvan yükseldikçe azalmaktadır.

IV. Akademik Yazma Tutukluğunun Bilimsel Araştırma Okuma Sıklıklarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın "Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları bilimsel araştırma okuma sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" alt problemi doğrultusunda yapılan ANOVA'ya ait bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Bilimsel Araştırma Okuma Sıklığı Verileri

Boyutlar	Sıklık Durumu	N	$\bar{X}$	SS	F	P
Motivasyon	Her gün ¹	119	2,79	,877	10,457	,00*
	Haftada bir ²	68	3,23	,912		1-2
	Ayda bir ³	17	3,67	,852		1-3
	Toplam	204	3,01	,927		
Değerlendirilme	Her gün ¹	119	2,07	,688	24,761	,00*
	Haftada bir ²	68	2,61	,826		1-2
	Ayda bir ³	17	3,29	1,000		1-3
	Toplam	204	2,30	,849		2-3
Erteleme	Her gün ¹	119	2,96	,864	5,161	,00*
	Haftada bir ²	68	3,14	,892		1-3
	Ayda bir ³	17	3,69	1,051		
	Toplam	204	3,08	,908		

Mükemmeliyetçilik		Her gün ¹	119	3,07	,820	5,356	
		Haftada bir ²	68	3,15	,876		
		Ayda bir ³	17	3,80	1,007		
		Toplam	204	3,16	,873		
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel		Her gün ¹	119	2,67	,611	17,321	
		Haftada bir ²	68	3,02	,700		
		Ayda bir ³	17	3,59	,780		
		Toplam	204	2,87	,707		

* $p < ,05$

Tablo 6’da akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında bilimsel araştırma okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ($p < ,05$). Motivasyon boyutu incelendiğinde her gün okuyanlar ile haftada bir ve ayda bir okuyanlar arasında farklılaşmanın olduğu görülmüştür. Bilimsel araştırmaları daha az sıklıkla okuyan akademisyenlerin motivasyonları daha yüksektir. Değerlendirme alt boyutu dikkate alındığında her gün-hafta bir, her gün-ayda bir ve haftada bir-ayda bir grupları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bilimsel araştırmaları daha az sıklıkla okuyan akademisyenlerin yazdıkları çalışmaların değerlendirilmesinden daha çok etkilendiği görülmektedir. Erteleme boyutu incelendiğinde her gün bilimsel araştırma okuyanlar ile ayda bir bilimsel araştırma okuyanlar arasında bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Daha az bilimsel araştırma okuyan akademisyenler yazma süreçlerini daha çok erteleyebilirler. Mükemmeliyetçilik alt boyutu incelendiğinde her gün okuyanlar ile ayda bir okuyanlar arasında farklılık olduğu belirlenmiştir. Yine haftada bir okuyanlar ile ayda bir okuyanlar arasında farklılık olduğu saptanmıştır. Genel akademik yazma tutukluğuna bakıldığında her gün- haftada bir, her gün- ayda bir ve haftada bir-ayda bir grupları arasında farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Bilimsel araştırmaları daha sık okuyan akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının daha düşük olduğu söylenebilir.

V. Akademik Yazma Tutukluğunun Bilimsel Araştırma Yazma Sıklıklarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları bilimsel araştırma yazma sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemi doğrultusunda yapılan ANOVA’ya ait bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Bilimsel Araştırma Yazma Sıklıklarına Ait Analiz Verileri

Boyutlar	Sıklık Durumu	N	$\bar{X}$	SS	F	P
Motivasyon	Her gün ¹	41	2,54	,863	6,518	,00* 1-4 1-5 3-4
	Haftada bir ²	33	3,04	,846		
	Ayda bir ³	54	2,85	,924		
	Altı ayda bir ⁴	57	3,33	,809		
	Yılda bir ⁵	19	3,49	1,047		
	Toplam	204	3,01	,927		
Değerlendirilme	Her gün ¹	41	1,85	,523	12,17 6	,00* 1-4 1-5 2-5 3-4 3-5
	Haftada bir ²	33	2,22	,668		
	Ayda bir ³	54	2,21	,794		
	Altı ayda bir ⁴	57	2,65	,847		
	Yılda bir ⁵	19	3,13	1,024		
	Toplam	204	2,35	,849		
Erteleme	Her gün ¹	41	2,76	,880	3,171	,01* 1-5
	Haftada bir ²	33	3,15	,924		

	Ayda bir ³	54	3,00	,930		
	Altı ayda bir ⁴	57	3,20	,782		
	Yılda bir ⁵	19	3,56	1,026		
	Toplam	204	3,08	,908		
Mükemmeliyetçilik	Her gün ¹	41	2,87	,899		
	Haftada bir ²	33	3,15	,858		
	Ayda bir ³	54	3,06	,835		,00*
	Altı ayda bir ⁴	57	3,25	,814	4,231	1-5
	Yılda bir ⁵	19	3,80	,841		3-5
	Toplam	204	3,16	,873		
	Her gün ¹	41	2,45	,533		,00*
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	Haftada bir ²	33	2,85	,639		1-4
	Ayda bir ³	54	2,74	,661	10,38	1-5
	Altı ayda bir ⁴	57	3,10	,659	2	2-5
	Yılda bir ⁵	19	3,46	,820		3-4
	Toplam	204	2,87	,707		3-5

* $p<,05$

Tablo 7’de akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında bilimsel araştırma yazma sıklıklarına göre anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Motivasyon alt boyutu incelendiğinde her gün yazanlar ile altı ayda bir ve yılda bir yazanlar arasında ve ayda bir yazanlar ile altı ayda bir yazanlar arasında fark vardır. Her gün yazanlar düşük motivasyona sahipken yılda bir yazanlar yüksek motivasyona sahiptir. Bu durum az yazmanın yazmaya yönelik isteği arttırdığını göstermektedir. Değerlendirme alt boyutu incelendiğinde her gün yazanların yılda bir yazanlara göre değerlendirilme endişesinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Yine gruplar arasında her gün yazanlar ile altı ayda bir ve yılda bir yazanlar arasında farklılıkların olduğu, haftada bir yazanlar ile yılda bir yazanlar arasında ve ayda bir yazanlar ile altı ayda bir ve yılda bir yazanlar arasında da farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Yazma sıklığı arttıkça değerlendirilme endişesinin de azaldığı görülmüştür. Erteleme boyutu ele alındığında her gün yazanlar yılda bir yazanlara göre düşük erteleme davranışına sahiptirler. Yapılan analizler sonucunda her gün yazanlar ile yılda bir yazanlar arasında farklılık olduğu görülmüştür. Mükemmeliyetçilik boyutunda her gün yazanların yılda bir yazanlara göre mükemmeliyetçiliklerinin düşük olduğu görülmüştür. Yapılan analizler sonucunda her gün yazanlar ile yılda bir yazanlar arasında farklılıkların olduğu, ayda bir yazanlar ile yılda bir yazanlar arasında farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Az yazan akademisyenler mükemmeliyetçilik endişesini daha çok yaşıyorlar. Akademik yazma tutukluğu genel olarak ele alındığında her gün yazanların yılda bir yazanlara göre akademik yazma tutukluklarının daha düşük olduğu görülmüştür. Analizler doğrultusunda her gün yazanlar ile altı ayda bir ve yılda bir yazanlar arasında ve haftada bir yazanlar ile yılda bir yazanlar arasında farklılıkların olduğu saptanmıştır. Yine ayda bir yazanlar ile altı ayda bir ve yılda bir yazanlar arasında farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Yazma sıklığı arttıkça genel olarak akademik yazma tutukluğunun azaldığı belirlenmiştir.

VI. Akademik Yazma Tutukluğunun Yapay Zekâ Kullanma Sıklığı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları bilimsel araştırmalarda yapay zekâ kullanma sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemi doğrultusunda yapılan ANOVA’ya ait bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Bilimsel Araştırmalarda Yapay Zekâ Kullanma Sıklıklarına Ait Analiz Verileri

Boyutlar	Sıklık Durumu	N	$\bar{X}$	SS	F	P
----------	---------------	---	-----------	----	---	---

Motivasyon	Sık Sık ¹	28	2,98	,968	2,324	,07
	Bazen ²	56	3,2	,942		
	Nadiren ³	38	3,1	,960		
	Hiçbir Zaman ⁴	82	2,82	,865		
	Toplam	204	3,01	,927		
Değerlendirilme	Sık Sık ¹	28	2,37	,945	2,050	,10
	Bazen ²	56	2,48	,835		
	Nadiren ³	38	2,51	,903		
	Hiçbir Zaman ⁴	82	2,18	,782		
	Toplam	204	2,35	,849		
Eteleme	Sık Sık ¹	28	3,14	1,055	,227	,87
	Bazen ²	56	3,11	,860		
	Nadiren ³	38	3,14	,859		
	Hiçbir Zaman ⁴	82	3,02	,921		
	Toplam	204	3,00	,908		
Mükemmeliyetçilik	Sık Sık ¹	28	3,00	,985	,382	,76
	Bazen ²	56	3,18	,847		
	Nadiren ³	38	3,17	,840		
	Hiçbir Zaman ⁴	82	3,19	,876		
	Toplam	204	3,16	,873		
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	Sık Sık ¹	28	2,85	,753	1,513	,21
	Bazen ²	56	2,98	,666		
	Nadiren ³	38	2,96	,778		
	Hiçbir Zaman ⁴	82	2,75	,678		
	Toplam	204	2,87	,707		

Tablo 8’de akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında bilimsel araştırmalarda yapay zekâ kullanma sıklıklarına göre anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Belirlenen bu durum akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının bilimsel araştırmalarda yapay zekâ kullanma sıklıklarına göre farklılaşmadığını başka bir ifade ile benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen sonuçlara göre bilimsel araştırmalarda yapay zekâ kullanma sıklığı değişkeni akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını etkilemediği söylenebilir.

VII. Akademik Yazma Tutukluğunun Yabancı Dil Puanına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları yabancı dil puanlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusu doğrultusunda yapılan ANOVA’ya ait bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.Yabancı Dil Puanına Ait Analiz Verileri

Boyutlar	Sıklık Durumu	N	$\bar{X}$	SS	F	P
Motivasyon	51-70 ¹	77	3,4	,864	1,205	,30
	71-80 ²	77	2,4	,950		
	81-100 ³	50	2,92	,981		

	Toplam	204	3,01	,927		
Değerlendirilme	51-70 ¹	77	2,50	,774	2,297	,10
	71-80 ²	77	2,22	,858		
	81-100 ³	50	2,32	,923		
	Toplam	204	2,35	,849		
Eteleme	51-70 ¹	77	3,24	,798	1,953	,14
	71-80 ²	77	3,03	,898		
	81-100 ³	50	2,93	1,04		
	Toplam	204	3,08	,908		
Mükemmeliyetçilik	51-70 ¹	77	3,22	,912	,627	,53
	71-80 ²	77	3,18	,780		
	81-100 ³	50	3,04	,952		
	Toplam	204	3,16	,873		
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	51-70 ¹	77	3,00	,621	2,116	,12
	71-80 ²	77	2,80	,738		
	81-100 ³	50	2,77	,766		
	Toplam	204	2,87	,707		

Tablo 9’da akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında yabancı dil puanlarına göre anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Belirlenen bu durum akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının yabancı dil puanlarına göre farklılaşmadığını ortaya koymaktadır. Elde edilen sonuçlara göre yabancı dil puanı değişkeni akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını etkilemediği söylenebilir.

VIII. Akademik Partnere Sahip Olma Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın “Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları akademik partnere sahip olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemi doğrultusunda yapılan bağımsız örneklemeler t -testine ait bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Akademik Yazma Tutukluğunun Akademik Partnere Sahip Olma Değişkenine Ait Analiz Verileri

Boyutlar	Partnere Sahip Olma Durumu	N	$\bar{X}$	SS	T	P
Motivasyon	Var	144	3,10	,920	2,287	,02*
	Yok	60	2,78	,912		
Değerlendirilme	Var	144	2,47	,869	3,302	,00*
	Yok	60	2,05	,726		
Erteleme	Var	144	3,21	,879	3,285	,00*
	Yok	60	2,77	,904		
Mükemmeliyetçilik	Var	144	3,25	,885	2,457	,01*
	Yok	60	2,93	,806		
Akademik Yazma Tutukluğu Ölçeği Genel	Var	144	2,98	,716	3,579	,00*
	Yok	60	2,60	,614		

* $p<0,05$

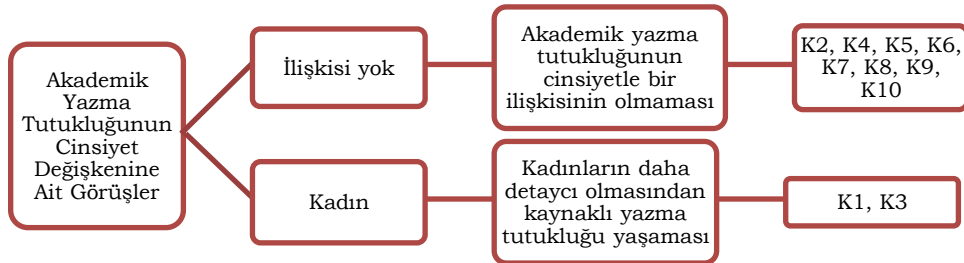
Tablo 10’da akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları arasında akademik partnere sahip olma durumlarına göre anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Belirlenen bu durum akademisyenlerin yazma tutukluğunda akademik partnere sahip olma durumlarına göre farklılaştığını ortaya koymaktadır. Motivasyon alt boyutunda akademik partneri olanların akademik partneri olmayanlara göre motivasyonlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Değerlendirme alt boyutunda akademik partneri olanların

akademik partneri olmayanlara göre yazmalarını daha iyi değerlendirdikleri saptanmıştır. Erteleme boyutunda akademik partneri olanların akademik partneri olmayanlara oranla daha az erteleme davranışı eğiliminde oldukları belirlenmiştir. Mükemmeliyetçilik alt boyutunda akademik partneri olanlar akademik partneri olmayanlardan daha yüksek bir mükemmeliyetçilik baskısı hissettiklerini göstermektedir. Akademik yazma tutukluğu genel olarak ele alındığında akademik partneri olanların akademik partneri olmayanlardan daha yüksek bir puan aldıkları görülmüştür. Bu da akademik partneri olan akademisyenlerin daha fazla akademik yazma tutukluğu yaşadıklarını gösteriyor.

Nitel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorum

I. Cinsiyetin Akademik Yazma Tutukluğuna Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun cinsiyet değişkenine ait görüşleri nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Akademisyenlerin Akademik Yazma Tutukluğunun Cinsiyet Değişkenine İlişkin Görüşler

Şekil 1’de akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının cinsiyet değişkenine ait görüşlerin “İlişkisi Yok” ve “Kadın” temaları olmak üzere iki temada şekillendiği görülmüştür. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“Bence kadın ve erkek arasında akademik yazma tutukluğu özelinde bir ilişki yok.” (Akademik yazma tutukluğunun cinsiyetle bir ilişkisinin olmaması- K2)

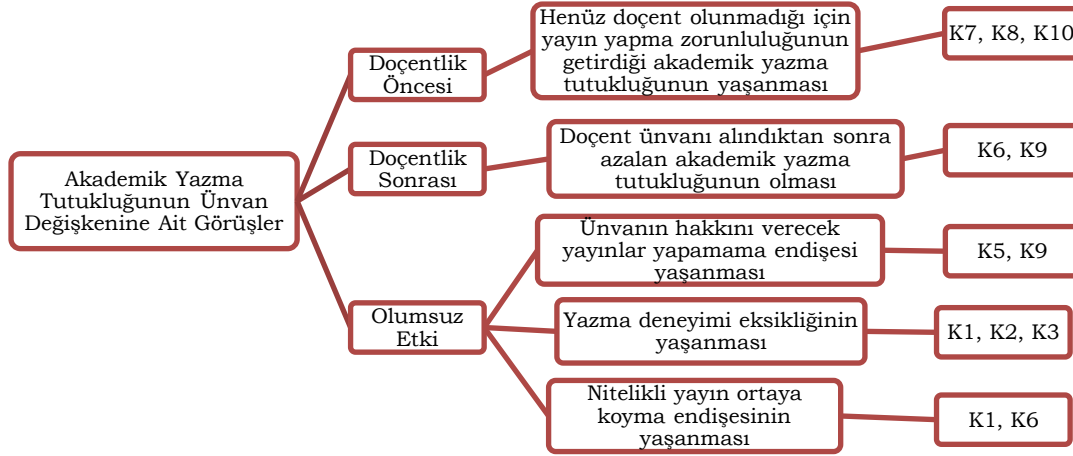
“Bir kadın olarak ben aslında normal hayatımda da detaycı bir insanım ve genellikle araştırmamı yazarken de detaylarda boğulduğumu fark ediyorum. Bu sebeple yazma tutukluğu yaşadığım oluyor.” (Kadınların daha detaycı olmasından kaynaklı yazma tutukluğu yaşaması- K1)

“Açıkçası bu sosyal bilimlerde sıklıkla yapılan bir araştırma, cinsiyet değişkeninin etkisinin olup olmadığı ama ben cinsiyetin bu minvalde bir etkisinin olduğunu düşünmüyorum.” (Akademik yazma tutukluğunun cinsiyetle ilişkisinin olmaması- K9)

Akademisyenlerin görüşleri incelendiğinde iki ana tema etrafında toplandığı tespit edilmiştir. Çoğunluk olarak akademisyenler cinsiyet değişkeninin akademik yazma tutukluğu özelinde bir farklılık meydana getirmediğini düşünmektedirler. Bununla birlikte araştırmaya katılan iki akademisyenin kadın akademisyenlerin daha detaycı düşündüklerinden dolayı akademik yazma tutukluğunu daha çok yaşadıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

II. Ünvanın Akademik Yazma Tutukluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun ünvan değişkenine ait görüşleri nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Akademik Yazma Tutukluğunun Ünvan Değişkenine İlişkin Görüşler

Şekil 2’de akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının ünvan değişkenine ait görüşlerin “Doçentlik Öncesi” ve “Doçentlik Sonrası” ve “Olumsuz Etki” temaları olmak üzere üç temada şekillendiği görülmüştür. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“Şu anda doçentliğe hazırlanıyorum. Bu sebeple yayın yapmam gerekiyor. Bu durum tabii ki yazma tutukluğu yaşamama sebep oluyor.” (**Henüz doçent olunmadığı için yayın yapma zorunluluğunun getirdiği akademik yazma tutukluğunun yaşanması- K7**)

“Ben öğretim görevlisiyim. Çok yayınum yok bu sebeple her yayın benim için bir deneyim. Yolum başında olmanın getirdiği bir zorluk var tabii ki.” (**Yazmadeneyimi eksikliğinin yaşanması- K1**)

“Açıkçası ben sık sık çalışmalarımı oluştururken yazma tutukluğu yaşıyorum. Bir doçent olarak ünvanımın hakkını verecek yayınlar ortaya koymak istiyorum, bu durum da kaygılanmama ve yazamama sebep olabiliyor.” (**Ünvanın hakkını verecek yayınlar yapamama endişesi-K9**)

“Ben bir araştırma görevlisiyim. Aynı zamanda yüksek lisans öğrencisiyim. Hazırladığım çalışmalar ne kadar alana katkı sunuyor, ne kadar nitelikli yayınlar ortaya koyabiliyorum bilmiyorum. Ben daha çok araştırma görevlilerinin nitelikli yazma endişesiyle akademik yazma tutukluğunu yaşadığını düşünüyorum.” (**Nitelikli yayın ortaya koyma endişesinin yaşanması- K6**)

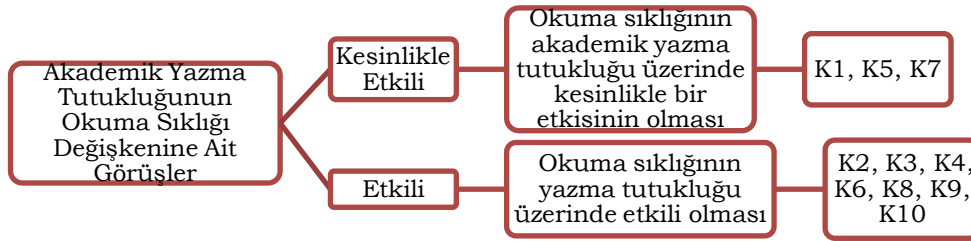
“Bu sorunu doçent olmadan önce daha çok yaşırdım ama doçent olduktan sonra akademik yazma tutukluğumun azaldığını düşünüyorum. Bence doçentlik barajı dolaylı olarak etkiliyor.” (**Doçentünvanı alındıktan sonra azalan akademik yazma tutukluğunun olması- K9**)

Akademisyenler ünvan değişkeninin akademik yazma tutukluğuna olan etkisini değerlendirirken doçentlik öncesi, doçentlik sonrası ve ünvanın olumsuz etkileri üzerinde durmuşlardır. Doçentlik öncesi aşamaların akademisyenler için daha çok yayın yapma ve şartları sağlama kriterleri özelinde ifade edildiği görülmüştür. Bu durum da akademisyenlerin yayın yapma endişesinden kaynaklı olarak akademik yazma tutukluğu yaşadıklarını göstermektedir. Ayrıca doçent olduktan sonra akademisyenlerin bir kısmının rahatladıkları ve o eşiği geçmenin getirmiş olduğu rahatlığın akademik yazılarına da

yansıdığı görülmektedir. Tüm bunlara ek olarak akademisyenlerin ünvanının getirdiği nitelikli eser ortaya koyma endişesi ve ünvanın hakkını verememe endişesi de onlarda akademik yazma tutukluğuna sebep olmuştur. Bir akademisyenin akademik hayatı ve basamakları düşünüldüğünde sürecin en alt tabakasında araştırma görevlisi iken akademik yazma tutukluğunu yazma deneyiminin eksikliğinden kaynaklı olarak daha az yaşadıkları görülmüştür.

III. Okuma Sıklığının Akademik Yazma Tutukluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun okuma sıklığı değişkenine ait görüşleri nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Akademik Yazma Tutukluğunun Okuma sıklığı Değişkenine İlişkin Görüşler

Şekil 3’te akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının okuma sıklığı değişkenine ait görüşlerin “Kesinlikle Etkili” ve “Etkili” temaları olmak üzere iki temada şekillendiği görülmüştür. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“Okuma sıklığı kesinlikle akademik yazma tutukluğunu etkiliyor.” (Okuma sıklığının akademik yazma tutukluğu üzerinde kesinlikle bir etkisinin olması- K1)

“Ben her gün okurum ve okumanın yazmayı kesinlikle geliştirdiğini düşünüyorum.” (Okuma sıklığının akademik yazma tutukluğu üzerinde kesinlikle bir etkisinin olması- K7)

“Lisansüstü öğrencilerim var ve bu beni ister istemez sürekli okumaya itiyor ve tabi ki okuma da akademik yazma tutukluğunu gidermede etkili bir yöntem.” (Okuma sıklığının yazma tutukluğu üzerinde etkili olması- K10)

“Okudukça yazacağımız konuyu daha iyi anlamış oluyoruz. Bu sebeple ne kadar sık okumalar yaparsak çalışma konumuz hakkında fikrimiz de o kadar çok olur. Bence okumanın yazma üzerinde bir etkisi var.” (Okuma sıklığının yazma tutukluğu üzerinde etkili olması- K4)

Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının bilimsel araştırma okuma sıklıkları ile olan etkisi incelendiğinde akademisyenlerin iki temel görüş etrafında toplandıkları görülmüştür. Bunlar; kesinlikle etkili ve etkili görüşleridir. Kimi akademisyenler bilimsel araştırma okuma sıklığının çok önemli olduğunu ve bu durumun bilimsel araştırmalarında yazma tutukluğunu doğrudan etkilediğini dile getirmişlerdir. Kimi akademisyenler ise bilimsel araştırma okuma sıklığının yazma tutukluğunda etkili olduğunu, okuma programları ile yazmanın eş güdümlü olarak yürütüldüğünde akademik yazma tutukluğunu etkilediğini dile getirdikleri görülmüştür.

IV. Yazma Sıklığının Akademik Yazma Tutukluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun yazma sıklığı değişkenine ait görüşleri nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4. Akademik Yazma Tutukluğunun Yazma Sıklığı Değişkenine İlişkin Görüşler

Şekil 4’te akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının yazma sıklığı değişkenine ait görüşlerin “Etkisi Yok” ve “Olumlu Etki” temaları olmak üzere iki temada şekillendiği görülmüştür. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“Bana göre çok fazla yazıyor olmak yazma tutukluğu üzerinde etkili değil çünkü her yazma biriciktir. Kendine özgüdür, her seferinde yeni bir konuyu yazıyoruz ve yeni bir ben olarak yazıyoruz. Ben bu yüzden daha çok yazanlar daha az yazma tutukluğu yaşıyorlardır diye düşünmüyorum. Çünkü ilişkili değil.” (Yazma sıklığının akademik yazma tutukluğu üzerinde etkili olmaması- K5)

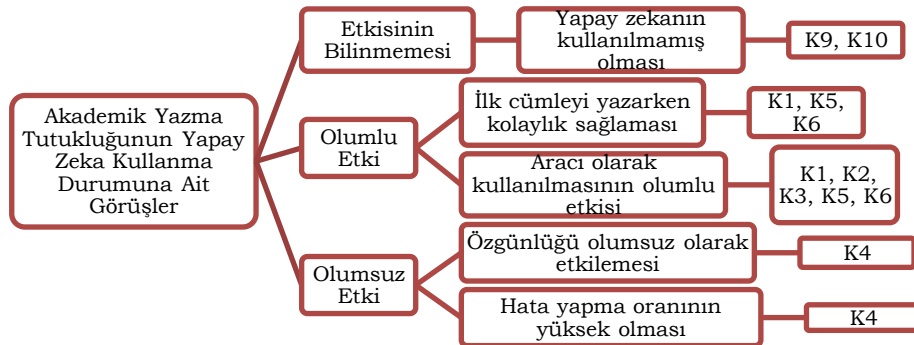
“Tabi ki de yazma sıklığımız arttığında bir sonraki yazmalarımızda bu durumdan olumlu olarak etkilenir ve daha az yazmada zorlanırız.” (Yazma sıklığının akademik yazma tutukluğunu olumlu olarak etkilemesi- K9)

“Yazma deneyim kazandıkça ancak daha iyi olabilir ve tutukluğu üstünden atabilir bu sebeple ne kadar çok yazarsak yazma tutukluğumuz da o kadar çok azalır.” (Yazma sıklığının akademik yazma tutukluğunu olumlu olarak etkilemesi- K2)

Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının bilimsel araştırma yazma sıklıkları ile olan etkisi incelendiğinde akademisyenlerin iki ana tema etrafında görüş belirttikleri görülmüştür. Bazı akademisyenler akademik yazma sıklığının akademik yazma tutukluğu ile ilişkili olmadığını, her yazmanın kendi içinde değerlendirmelerden geçtiğini, bu sebeple de akademik yazma tutukluğunun her seferinde yeniden değiştiğini dile getirdikleri görülmürken bazı akademisyenler ise sıklıkla yazıyor olmanın akademik yazma tutukluğunu azalttığına vurgu yapmışlardır.

V. Yapay Zekânın Akademik Yazma Tutukluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun yapay zekâ kullanma durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 5’te sunulmuştur.

Şekil 5. Akademik Yazma Tutukluğunun Yapay Zekâ Kullanma Durumuna İlişkin Görüşler

Şekil 5'te akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının yapay zekâ kullanma durumuna ilişkin görüşlerin "Etkisinin Bilinmemesi", "Olumlu Etki" ve "Olumsuz Etki" temaları olmak üzere üç temada şekillendiği görülmüştür. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

"Ben yapay zekanın bilimsel araştırmalarda özgünlüğün yitirilmesine sebep olduğunu düşünüyorum. Eskiden bir fikir aklımıza gelsin diye beklerdik, uyurduk uyanırdık ve en orijinal haliyle yazmak için girişirdik. Akademik yazma tutukluğunu gideriyormuş gibi algıdan ziyade bence insanı köreltiyor ve olumsuz olarak etkiliyor." (Özgünlüğü olumsuz olarak etkilemesi- K4)

"Bence bir noktada tıkanıklık yaşıyorsak, tutukluk yaşıyorsak orada bir bilgi eksikliği vardır. O bilgi henüz bizde demlenmemiştir. Bu süreçte yapay zekayı kullanmaya yeltenmemiz bizim hata yapmamıza sebep olabilir çünkü ChatGPT'nin de sınırları aslında çok kısıtlı. Ben çoğu kez hatalar verdiğini deneyimledim. Bu yüzden akademik yazma tutukluğunu da gidermekten daha çok sekteye uğrattığını düşünüyorum." (Hata yapma oranının yüksek olması- K4)

"Ben yapay zekayı tarımda makineleşmeye benzetiyorum. Asıl amaç olarak değil de araç olarak kullanıldığında akademik yazma tutukluğu üzerinde olumlu bir etkisinin olacağını düşünüyorum." (Aracı olarak kullanılmasının olumlu etkisi- K2)

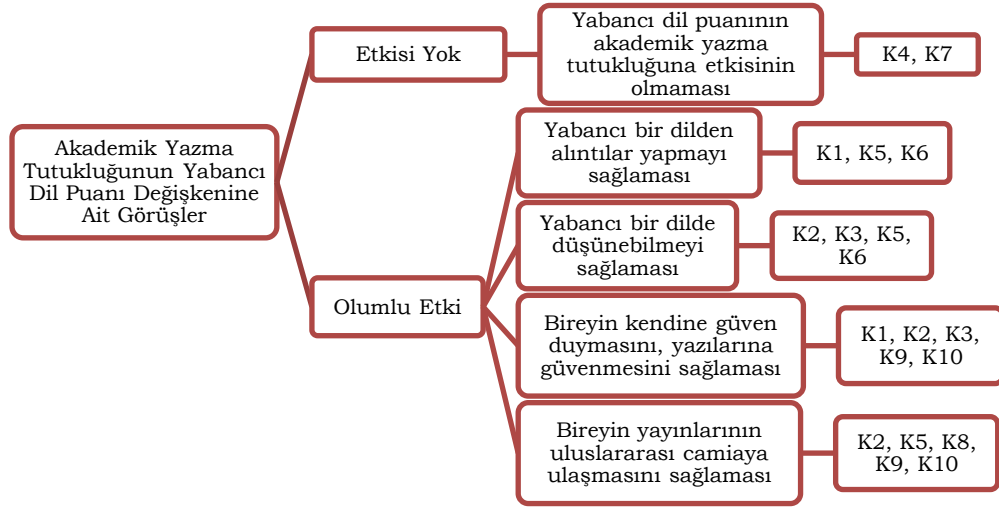
"Akademik çıktılarımızı oluştururken benim en çok zorlandığım aşama o ilk cümleyi ilk paragrafı yazma kısmı gerisi zaten çorap söküğü gibi geliyor. Bu aşamada ChatGPT'den yararlanıyorum ve bu da çıktımı daha erken bir zamanda bitirmemi sağlıyor. Bu yüzden ben yapay zekanın belirli sınırlar çerçevesinde akademide kullanılmasını olumlu olarak değerlendiriyorum." (İlk cümleyi yazarken kolaylık sağlaması- K1)

"Henüz yapay zekayı hiç kullanmadım sanırım buna dair bir yorum yapmam çok doğru olmaz. Akademik yazma tutukluğunu etkiliyor mu bilmiyorum." (Yapay zekanın kullanılmamış olması- K10)

Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının yapay zekâ kullanma durumuna ilişkin görüşleri incelendiğinde kimi akademisyenlerin yapay zekayı henüz deneyim elde edememelerinden kaynaklı olarak bu konuda fikir belirtmedikleri belirlenmiştir. Bununla beraber kimi akademisyenler yapay zekânın akademik yazma tutukluğunu olumsuz olarak etkilediğini dile getirmişlerdir. Yapay zekânın hata yapma oranının yüksek olduğunu bu sebeple de yazma tutukluğunu olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda yapay zekânın özgünlüğün yitirilmesine sebep olduğunu belirterek yazma tutukluğunu olumsuz olarak etkiledikleri akademisyenler tarafından ifade edilmiştir. Tüm bunlardan farklı olarak kimi akademisyenler ise ilk cümleyi yazma esnasında ciddi anlamda akademik yazma tutukluğu yaşadıklarını açıklamışlardır. Yapay zekânın bu noktada kendi işlerini kolaylaştırdıklarını ve olumlu anlamda bir katkı sunduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca yapay zekânın aracı roller kapsamında kullanılmasının da akademik yazma tutukluğunu olumlu olarak etkilediğini belirten akademisyenler de vardır.

VI. Yabancı Dil Puanının Akademik Yazma Tutukluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan "Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun yabancı dil puanı değişkenine ait görüşleri nelerdir?" sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 6'da sunulmuştur.

Şekil 6. Akademik Yazma Tutukluğunun Yabancı Dil Puanı Değişkenine İlişkin Görüşler

Şekil 6'da akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının yabancı dil puanına ilişkin görüşlerin “Etkisi Yok” ve “Olumlu Etki” temaları olmak üzere iki ana temada şekillendiği görülmüştür. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“Yabancı dil puanı ile akademik yazma tutukluğu arasında bir bağlantı olduğunu düşünmüyorum. Günümüzde çeviri programları çok gelişti ve bu şekilde çok kısa bir zamanda bunu halletmek mümkün.” **(Yabancı dil puanının akademik yazma tutukluğuna etkisinin olmaması- K4)**

“Bazen çalıştığımız konular bizim literatürde henüz hiç çalışılmamış konular olabiliyor ki böyle konulara çalışmak gerçekten çok keyifli. Böylesi zamanlarda sıklıkla yabancı kaynakları taramak gerekiyor eee bu da yabancı bir dili tam anlamıyla bilmekle mümkün. Türkiye’deki yabancı dil sınavları bu noktada tartışmaya açık olsa da okuduğunu anlama becerisini kazandırdığı bir gerçek. Bu sebeple ben iyi düzeyde yabancı bir dilde okuduğunu anlayan bir kişinin akademik yazma tutukluğunu daha az yaşayacağını düşünüyorum. Çünkü farklı kaynakları tarama yapma ve bunlardan alıntılar yapma imkânı var.” **(Yabancı bir dilden alıntılar yapmayı sağlaması- K5)**

“Yabancı bir dile tam anlamıyla hâkim olmak o dilde düşünebilmeyi de sağlar. Bu sebeple ben farklı bakış açılarıyla da düşünebilmenin akademik yazma tutukluğunu olumlu olarak etkilediğini düşünüyorum.” **(Yabancı bir dilde düşünebilmeyi sağlaması- K3)**

“Benim yabancı dil puanım 93 ve bunun bana inanılmaz bir katkı sunduğunu düşünüyorum. Bugün herhangi bir konuda alanıma yönelik bir çalışmayı okuyup anlayabiliyorum. Bu da ister istemez kendime olan güvenimin artmasını sağlıyor. Yazmada bir tikanıklık tutukluk yaşadığımda hemen kaldığım o yeri devam ettirebilecek anahtar Farsça kelimelerle makaleler okuyup bu tikanıklığı ortadan kaldırmaya çalışıyorum.” **(Bireyin kendine güven duymasını, yazılarına güvenmesini sağlaması- K1)**

“Bir akademisyenin yabancı dilinin iyi olması gerektiğini düşünüyorum. Yabancı dilin akademik yazmaları olumlu anlamda geliştirdiğini bir gerçek. Hele de uluslararasılaşma gibi hedefleriniz varsa, iyi dergilerde yayın yapmak, yurt dışındaki kongrelere katılmak biraz da bu dil ile ilişkili.” **(Bireyin yayınlarının uluslararası camiaya ulaşmasını sağlaması- K8)**

“Doğruyu söylemek gerekirse ben yabancı dil puanı ile akademik yazma tutukluğu üzerinde bir etkisinin olmadığını düşünüyorum.” **(Yabancı dil puanının akademik yazma tutukluğuna etkisinin olmaması- K7)**

Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının yabancı dil puanına ilişkin görüşleri incelendiğinde kimi akademisyenler yabancı dil puanı ile akademik yazma arasında herhangi bir ilişkinin olmadığını dile getirmişlerdir. Özellikle de değişen ve dönüşen dünya

koşulları ele alındığında yabancı bir dilde yazılmış bir çalışmanın Türkçesini bulmanın kolaylıkları dile getirilmiştir. Ancak kimi akademisyenler yabancı dilin akademik yazma tutukluğu üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu belirtmektedirler. Örneğin yabancı bir dili bilmek o dilin düşünce yapısını anlamayı sağlar ve bireyin yazılarını oluştururken çoklu olarak düşünme fırsatı bulmasına yardımcı olur. Yine bireyin yabancı dile tam anlamıyla vakıf olması yayınlarını uluslararası camiaya da taşınmasını sağlar ve bu da bireyi motive ederek yazma tutukluğunu daha az hissetmesine sebep olabilir. İyi düzeyde yabancı dil bilen bir kişinin kendine olan güveni artar ve bu durum akademik çıktılarına da yansır. Yazılarını oluştururken daha az endişe duyması, akademik yazma tutukluğuna olumlu anlamda katkı sağlar. Akademisyenlerin görüşleri genel olarak ele alındığında, iyi bir yabancı dile hâkim olmanın akademik yazma tutukluğunu azalttığı ve akademik yazmayı olumlu olarak etkilediği söylenebilir.

VII. Akademik Partnere Sahip Olmanın Akademik Yazma Tutukluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi olan “Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun akademik partner değişkenine ait görüşleri nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlardan oluşan tema, alt tema ve kodlar Şekil 7’de sunulmuştur.

Şekil 7. Akademik Yazma Tutukluğunun Akademik Partner Değişkenine İlişkin Görüşler

Şekil 7’de akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının akademik partnere sahip olma durumuna ait görüşlerin “Etkisi Bilinmiyor” ve “Olumlu Etki” temalarında şekillendiği belirlenmiştir. Belirlenen temalara göre ele alınan bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“Benim bir akademik partnerim yok bu sebeple etkisini tam olarak bilemiyorum.” (Bir akademik partnere sahip olunmaması- K2)

“Benim hem akademik partnerim var hem de birçok kişiye akademik partnerlik yapıyorum. Birbirimizin yazılarını değerlendirmek, eleştirilerde bulunmak akademik yazma tutukluğunu giderdiğini ve bizleri geliştirdiğini düşünüyorum.” (Eleştiri ve değerlendirmeler yapılması- K8)

“Akademik camia içerisinde bir partnerinin olması tabi ki de çok önemli bir şey. Hele de yurt dışından ya da farklı disiplin alanlarından akademisyenler ise çok büyük bir zenginliğe sahipsiniz demektir. Kimi zaman yazmakta zorlanabiliriz, tıkanıp kalabiliriz. Tam da bu noktada bizi yazmaya motive edecek arkadaşlara ihtiyacımız var.” (Akademik partnerin yazma motivasyonu sağlaması- K5)

“Akademik bir metin ortaya koyma süreci ilk başlarda çok stresli olabiliyor. Bu noktada sizinle aynı yoldan geçen birinin stresinizi azaltması gerçekten çok önemli. Bu durum sizin doğrudan çalışmanıza da yansıyor.” (Yazma stresinin azalması- K1)

“Akademik yazma sürecinde iş birliği yapmak süreç esnasında yaşanan o tutukluğu büyük oranda etkiliyor. Örneğin girişi ben yazıyorsam bulguları diğer arkadaş yazıyorsa ben kendimi daha rahat hissediyorum ve yazma tutukluğunu daha az hissediyorum. İş birliği yapılması kesinlikle akademik yazma tutukluğunu olumlu anlamda etkiliyor.” (Akademik partnerle iş birliği yapılması- K6)

Akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının akademik partnere sahip olma değişkenlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde kimi akademisyenlerin akademik partnerinin olmadığı bu sebeple de akademik partner ile akademik yazma tutukluğu arasında bir ilişki belirleyemedikleri görülmüştür. Ancak akademik partneri olan akademisyenler ile görüşüldüğünde akademik partnerin yazmaya karşı bireyi motive ettiği ve bu sebeple de yazma tutukluğunu daha az hissettikleri belirlenmiştir. Yine akademik partnerle iş birliği içinde çalışmanın da akademisyenlerde akademik yazma tutukluğunu azalttığı tespit edilmiştir. Bir makalenin kısımları arasında paylaşımların yapılmasının ve buna göre makalenin yazılmasının yazma sürecini olumlu olarak etkilediği söylenebilir. Ayrıca kimi akademisyenler akademik bir metin oluşturmanın stresli olduğuna vurgu yapmışlar ve bu noktada akademik bir partnerin katkısının olduğunu dile getirmişlerdir. Genel olarak akademisyenlerin görüşleri incelendiğinde akademik partnere sahip olmanın akademik yazma tutukluğunu olumlu olarak etkilediği söylenebilir.

SONUÇ

Akademik yazma; makale, bildiri, tez, kitap, kitap bölümü, proje gibi çeşitli akademik yazı türlerini içine alan bir yazma türüdür. Belli bir uzmanlık alanında uzmanlaşmış kişilerin araştırmaları doğrultusunda kaleme alınan akademik yazılar, akademisyene, kuruma, yayın yerine ya da disiplin alanına göre farklılık gösterebilir (Arıcı, 2008). Bu çalışmada da akademisyenlerdeki akademik yazma tutukluğunun çeşitli değişkenler nezdinde derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Akademisyenlerin ölçeklere ve yarı yapılandırılmış görüşme formuna verdikleri yanıtlara göre, akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarının $\bar{X} = 3,01$ değeriyle orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular neticesinde kimi akademisyenin akademik yazma tutukluğu yaşadığı kimi akademisyenin ise akademik yazma tutukluğu yaşamadığı ya da bu sorunun üstesinde gelebildiği görülmüştür. Bu veriyi detaylı bir şekilde inceleyebilmek için cinsiyet, unvan, bilimsel araştırma okuma sıklığı, bilimsel araştırma yazma sıklığı, yapay zekâ kullanma sıklığı, yabancı dil puanı, akademik partnere sahip olma değişkenlerine bakılmıştır. Cinsiyet değişkeni incelendiğinde akademik yazma tutukluğunun kadın akademisyenlerde erkek akademisyenlere oranla daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Akademisyenlerle yapılan görüşmeler neticesinde de kadın akademisyenlerin daha detaycı ve mükemmeliyetçi olmasının getirdiği bir durumdan kaynaklı olarak akademik yazma tutukluğunu daha çok yaşadıkları belirlenmiştir. Ancak Gülay (2019) yaptığı çalışmasında akademik yazma tutukluğunun kadın akademisyenler lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Akademisyenlerin akademik yazma tutuklukları unvan değişkeni nezdinde incelendiğinde araştırma görevlisi olan akademisyenlerin Doç. Dr. olan akademisyenlere oranla daha fazla akademik yazma tutuklukları yaşadıkları görülmüştür. Ünvan arttıkça akademik yazma tutukluğunun da azaldığı tespit edilmiştir. Akademisyenlerle yapılan görüşmeler neticesinde doçentlik öncesi aşamanın doğurduğu stresin akademik yazma tutukluğunu doğrudan etkilediği ve bu durumdan kaynaklı olarak akademik yazma tutukluğunun doçentlik öncesinde daha çok yaşandığı saptanmıştır. Doçentlik sonrasında ise akademisyenin daha çok rahatladığı ve akademik çalışmalarına daha çok zaman ayırabildiği görülmüştür. Ancak görüşmeler doğrultusunda doçent olan kimi akademisyende ise durumun tam tersi olduğu ünvanın hakkını verebilme stresinin yaşandığı görülmüştür. Bu çalışmanın bulguları Gülay'ın (2019) bulguları ile

örtüşmektedir. Gülay (2019) da yaptığı çalışmasında akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun unvan değişkeninde doçent olanların lehine anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Ayrıca akademisyenlerle yaptığı görüşmeler neticesinde doçentlik sınavının getirdiği stresin akademik yazılarında tutukluğa neden olduğunu saptamıştır. Akademisyenlerin bilimsel araştırma okuma sıklıkları incelendiğinde bilimsel araştırma okumaya daha sık zaman ayıran akademisyenlerin diğerlerine oranla akademik yazma tutukluklarının daha az olduğu ortaya çıkmıştır. Akademisyenlerle yapılan görüşmeler doğrultusunda da her gün bir şeyler okumanın alana hakimiyet sağlama noktasında etkili sonuçlar doğurduğu görülmüştür. Yine araştırmanın bir diğer değişkeni olan bilimsel araştırma yazma sıklığı değişkenine bakıldığında yazma sıklığı arttıkça akademik yazma tutukluğunun azaldığı görülmüştür. Akademisyenlerle yapılan görüşmeler doğrultusunda da yazmanın geliştirilebilir bir beceri alanı olduğu, bu sebeple yazmaya zaman ayırmanın akademik yazma tutukluğunu azaltabileceğine yönelik görüşlerin ortaya çıktığı belirlenmiştir. Eminoğlu ve Özer Özkan (2019), yaptıkları çalışmada okuma ve yazma arasında pozitif anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Okuma sıklığının ve yazma sıklığının yazma becerisine olumlu anlamda geliştirdiği görülmüştür. Değişkenler doğrultusunda yapay zekâ kullanımının akademik yazma tutukluğu üzerinde etkisinin olmadığı nicel olarak saptanmıştır ancak akademisyenlerle yapılan görüşmelerde yapay zekânın akademik yazma tutukluğunu giderme noktasında etkili olabileceğini belirten ifadeler rastlanılmıştır. Özellikle ilk cümleyi yazarken yaşanan sıkıntının ortadan kalkmasında önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmiştir. Başaran ve Yeşilbaş Özenç (2024), bilimsel araştırma sürecinde araştırmacının verimliliğini arttırmak adına birçok yapay zekâ aracının mevcut olduğunu, araştırmacıya kolaylıklar sağladığını dile getirmişlerdir ancak bu yapay zekâ araçlarının kullanımının etik ilkeler açısından sınırının netleşmemiş olmasının araştırmacıların etik kaygılar yaşamalarına sebep olduğu ifade edilmiştir. Yine yabancı dil puanı değişkenine bakıldığı akademik yazma tutukluğu özelinde bir farklılık yaratmadığı görülmüştür ancak akademisyenlerle görüşüldüğünde iyi bir yabancı dil puanına sahip olmanın yabancı dile hâkim olma açısından önemli olduğunun ifade edildiği görülmüştür. İyi bir yabancı dil bilgisinin çok yönlü düşünebilme kabiliyeti kazandırmasından kaynaklı olarak akademik yazma tutukluğunu giderebileceği belirtilmiştir. Yavuzer ve Güver (2012) çalışmalarında akademisyenlerin bilimsel faaliyetlerini yürütebilmesi ve peşi sıra takip edebilmeleri için yabancı dil bilgisinin elzem olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca bu çalışmada iyi bir yabancı dile hâkim olabilmek adına dört beceri alanını ölçen sınavların daha etkili sonuçlar verebileceği dile getirilmiştir. Akademik partner değişkeni ölçek nezdinde incelendiğinde akademik partnere sahip olmanın akademik yazma tutukluğunu olumsuz anlamda etkilediği görülmüştür. Ancak akademisyenler görüşüldüğünde akademik partnere sahip olmanın akademik yazma tutukluğunu azalttığını belirten görüşler olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışma, akademisyenlerin akademik yazma tutukluğuyla karşı karşıya kaldıklarını göstermektedir. Bu kapsamda akademisyenlerin akademik yazma tutukluklarını en aza indirebilmek adına akademisyenler deneysel çalışmalar yürütülebilir, çeşitli yazma stratejileri doktora eğitimi tamamlandıktan sonra da belli periyotlarla akademisyenlere üniversitelerce sunulabilir ve akademik yazma sürecinde motivasyonu arttırabilmek adına maddi ve manevi dönütler akademisyenlere sunulabileceği önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, F. B. (2007). *The effect of process-oriented writing instruction on writer's block, writing apprehension, attitudes towards writing instruction and writing performance* (Unpublished master's thesis). Marmara University, Institute of Educational Sciences, Istanbul.
- Arıcı, A. F. (2008). Üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım hataları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 209-220.

- Başaran, R. & Yeşilbaş Özenç, Y. (2024). Bilimsel araştırma sürecinde yapay zekâ araçlarının kullanımı. *Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Arayışı Dergisi (UEMAD)*, 4(1), 35-53.
- Baştuğ, M. (2015). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma eğilimi, tutumu ve yazma tutukluğunun yazma başarısı üzerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(180), 1-15.
- Birk, L. B. (2013). *The sounds of silence: A structural analysis of academic writer's block* (Unpublished doctoral dissertation). Boston University, Boston.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chintamani, C. (2014). Challenges in writing: Thewriter's block. *Indian Journal of Surgery*, 76(1), 3-4.
- Corbett, J. (1998, April 1-4). *Narrating difference: A cross-cultural approach to writer's block* [Paper presentation]. Conference on College Composition and Communication, Chicago, IL, United States.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi*. (Y. Dede & S. B. Demir, Çev.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çeçen, M. A. & Başkan, A. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma tutukluğu düzeyleri: Dicle Üniversitesi örneği. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 157-166.
- Eminoğlu, N. & Özkan, Y. Ö. (2019). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ile doğru yazma becerileri arasındaki ilişki. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 7(2), 87-95.
- Erbaş, Y. H. (2021). Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 360-380.
- Gezmiş, N. (2023). Süreç odaklı yazma yaklaşımının yazma tutukluğu üzerindeki etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(3), 810-826.
- Gül, Z. T., Gürol, M. & Alcı, B. (2019). Lisansüstü öğrencilerin akademik yazma öz-yeterliliklerine ilişkin değerlendirmeleri. *The Journal of Social Science*, 8(15), 2634.
- Gülay, E. (2019). *Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Gülay, E., & Ungan, S. (2022). Development of academic writing block scale (AWBS): A validity and reliability study. *Participatory Educational Research*, 9(2), 178-198. <https://doi.org/10.17275/per.22.35.9.2>
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi: Yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- Huston, P. (1998). Resolving writer's block. *Canadian Family Physician*, 44, 92-97.
- İçişleri Bakanlığı. (2024, Eylül). *Yapay zekâ sistemlerinin kullanımında kamu görevlilerinin uyması gereken etik davranış ilkeleri*. Erişim tarihi: 15 Ağustos 2026, <https://www.icisleri.gov.tr/personel/2024108-sayili-ilke-karari-yapay-zek-sistemlerinin-kullaniminda-kamu-gorevlilerinin-uymasi-gereken-etik-davranis-ilkeleri>
- Karagöl, E. (2018). *Akademik yazma açısından lisansüstü tezler* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kuş, A. & Bakır, N. (2013). Yabancı dil öğretiminde beyin temelli tekniklerle yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 8(10), 395-403.
- Kuşdemir, Y., Kurban, H. & Bulut, P. (2018). Yazma güçlüğü yaşayan bir öğrenci ile ilgili eylem araştırması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(2), 1190-1209.
- Menon, M. E. (2003). Views of teaching-focused and research-focused academics on the mission of higher education. *Quality in Higher Education*, 9(1), 39-49.
- Norbis, M., Arrey-Wastavino, A. M. & Leon, F. A. P. (2003). Teaching vs. research: Toward the reconciliation of an academic dilemma. *Essays in Education*, 5, 1-12.
- Odabaşı, H. F., Fırat, M., İzmirli, S., Çankaya, S. & Mısırlı, Z. A. (2010). Küreselleşen dünyada akademisyen olmak. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 127-142.
- Özbay, M. & Zorbaz, K. Z. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma tutukluğu düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 16(1), 47-60.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Sage Publications.
- Tok, M. & Ünlü, S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 13(50), 346-368.
- Türkben, T. (2021). Ortaokul öğrencilerinin yazma becerileri, yazmaya yönelik tutumları ve yazma motivasyonları arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 900-922.
- Yavuzer, H. & Göver, İ. (2012). Akademik personelin yabancı dil durumu ve yabancı dil sınavlarına bakışı: Nevşehir örneği. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 1(2), 136-158.
- Yıldız, N. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma tutum ve tutukluğunun yazma başarısına etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 11(9), 923-940.
- Zorbaz, K. Z. (2011). Yazma kaygısı ve yazma kaygısının ölçülmesi. *Education Sciences*, 6(3), 2271-2280.